

РЕЦЕНЗИЯ

на дисертационен труд за придобиване на ОНС „доктор“

Автор на дисертационния труд: Весела Видкова Марева

Тема: „Социално включване чрез неформално образование“

Научен ръководител: проф. Емилия Масларова, ди

Научен консултант: проф. Красимира Бенкова, дф

Рецензент: доц. Стефка Динчийска, дп

Представяне на докторанта и процедурата

Весела Видкова Марева е докторант в задочна форма на обучение към катедра „Социални дейности“ на МФ при ТрУ, Стара Загора.

В професионалното си развитие Марева следва разумна и целенасочена линия: тя е управител на Международен младежки център, чиято мисия и дейности са насочени към социалното включване на младежи от уязвими общности; надгражда и разширява професионалните си компетенции чрез участие в различни обучителни форми у нас и в чужбина (Турция, Румъния, Грузия, Люксембург, Белгия), както и в редица международни проекти. Придобитите знания и опитност рефлектират в работата ѝ по дисертационното изследване и повишават степента на неговата достоверност.

Процедурата за официална защита на дисертацията е съобразена с всички условия и изисквания за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ по чл.6 на ЗРАСРБ, ППЗРАСБ и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени в ТрУ.

Дисертационният труд е обсъден на разширено заседание на катедра „Социални дейности“ и насочен за откриване на процедура за защита.

За целта Весела Марева е представила необходимите документи: дисертационен труд, автореферат, приложения.

В тематичен план представеният за защита дисертационен труд е в Област на висшето образование: Социални, стопански и правни науки, Професионално направление: Социални дейности; Научна специалност „Организация и управление в извън сферата на материалното производство (Социални дейности)“.

Формален профил на дисертацията

Представеният дисертационен труд отговаря на изискванията за този академичен формат. В структурно-композиционен план информацията е

организирана в четири глави, заключение и изводи, библиография, приложения. Числовите параметри на труда са впечатляващи: съдържанието е разположено върху 278 стандартни страници, акценти от информацията са визуализирани чрез 21 фигури, 13 диаграми и 44 таблици.

Библиографията обхваща 130 литературни източника, от които 58 на латиница, 55 на кирилица и 17 интернет ресурса, приложенията включват експерименталните индикатори, конструирани в три измерения. Спецификата на работния проблем е наложила изготвянето на два списъка: на съкращенията на специфичните термини и на таблиците, диаграмите и фигурите, което улеснява четенето, възприемането и разбирането.

Като академичен продукт дисертационният труд е коректно изграден, обединява и представя всички аспекти на изследването: теоретични, концептуални, експериментални, практико-приложни.

Съдържателен профил на дисертационния труд

1. Актуалност и значимост на работния проблем

Изследователското поле, в което е развито изследването, е интердисциплинарно по характер и с паралелен обхват на различни аспекти на проблема: социален, икономически, правен, психологически, социокултурен, педагогически, методически. Отражението му в дисертацията показва неговата актуалност, сложност и полезност за социалната практика.

Актуалността и значимостта на темата е убедително обоснована във въведението. Приведените аргументи открояват няколко дефицита, които отразяват тази актуалност. Те са свързани с неуспехите на образователните политики, пропуските, липсата на научни проучвания и недостатъчните целенасочени действия в процеса на социалното включване. Ангажиментът на разработката е в търсенето и апробирането на връзката между неформалното образование и социално-икономическото развитие. Не на последно място стои необходимостта от уточняване на социалните функции и параметри на неформалното образование като форма на обучение в рамките на образователните структури у нас.

2. Теоретични основи на проблема

В първа глава на труда е представен теоретико-концептуалният анализ на неформалното образование като предпоставка за социално включване. С

умението си да селектира информация Марева е успяла в три параграфа да обхване теоретичните основи на проблема – исторически и концептуални основи на социалното включване; социално-икономически и образователен контекст на неформалното образование; зависимостта: неформално образование – социално включване.

Във втора глава е представена нормативната и правната регулация на социалното включване и неформалното образование. В първите два параграфа е направен коментар на международните актове и националното законодателство, относими към социалното включване; в трети и четвърти параграф са анализирани международните актове и националното законодателство, относими към неформалното образование. Пресичането на различните профили - международни, общностни и национални - показва, че „в България липсват очертани конкретни параметри и правни норми на неформалното образование и младежката работа, които са същностен елемент на социалната работа с млади хора по смисъла на европейската нормативна рамка” (по думите на автора).

Литературният анализ е задълбочен, разкрива детайлно познаване на проблема в теоретичен, административен и нормативно-правен аспект и показва професионална компетентност, достатъчна за изследването му.

3. Научно-изследователска методология и дизайн

В трета глава на дисертационния труд е очертана цялостната изследователска стратегия на докторанта с уточнени съдържателни, критериални и темпорални измерения.

Методологическата култура на авторката проличава в коректното дефиниране на компонентите на изследването (цел, задачи, обект, предмет, хипотези), които са разположени в логическа зависимост и субординация помежду си и в пълно съответствие с темата. Изборът на методи е съобразен със сложността и спецификата на работния проблем, комбинирани са сполучливо и обхващат всички негови аспекти. За решаване на заложените изследователски въпроси е използвана адаптирана методика „Индекс за включване” като надежден инструмент за измерване на трите основни параметри, отнасящи се до: създаването на *включващи типове култури*; изготвянето на *включващи политики*; развиването на *включващи практики*.

Изследователските инструменти са апробирани, притежават достатъчна и надеждна измеримост относно изследваната проблематика и са подробно представени в съдържателен и процедурен план.

4. Анализ на емпиричните данни

От прагматична гл.т. интерес представлява четвърта глава, в която е предложен анализ, интерпретация и дискусия на емпиричната фактология. Резултатите са подложени на внимателна качествена и количествена обработка. Показана е висока изследователска и интерпретативна интелигентност от авторката. Анализът е подчинен на каноните на използваната методика и резултатите от изследването на средните стойности на трите измерения. Анализът на емпиричните данни е съчетан с корелационни зависимости на ниво измерения и подизмерения.

Прави впечатление, че резултатите са обработени и представени в прецизна статистическа, стилно-езикова и техническа форма.

Цялостният обективен прочит на дисертационния труд, обликът на изследователската процедура и анализът на получените резултати позволяват да се открият приноси, които могат да бъдат обобщени в няколко аспекта: научно-теоретичен, научно-практически, практико-приложен.

Като приемам изведените от докторант Весела Марева приноси бих добавила:

- Очертаването на теоретичната рамка на проблема и преходът от теоретичните конструкти към „осубектяването” им дават идеи за обогатяване на изследователската практика.
- Избраната полифункционална проблематика и концепция показват необходимостта от перманентно търсене на нови ракурси и решения, които заслужават вниманието на теоретичните и действащите социални работници.
- Интерпретационните схеми са добре конструирани, данните, доказателствата са систематично набирани, анализирани и използвани в подкрепа на дисертационната теза.
- Формулираните изводи произтичат от конкретното изследване и откриват полето на бъдещи теоретико-изследователски и прагматично ориентирани теми и работни хипотези.

5. Въпроси:

1. Какви са идеите на докторанта изследването и резултатите от него да се включат в академичната подготовка на студентите от специалност „Социални дейности” и в обогатяването на социалната работа с младежи от уязвимите общности и групи?

2. В какви посоки и нови ракурси би могло да се развие изследването на проблема?

Заклучение

Основанията ми за положителна оценка на дисертационния труд като концепция, експериментална процедура, анализи, приноси са следните:

Първо, дисертационният труд притежава характеристиките на научно-приложно изследване и в парадигматично и семантично отношение отговаря на изискванията за присъждане на ОНС „доктор”.

Второ, авторът притежава научно-изследователска компетентност и практическа опитност, което е благоприятна предпоставка за обективно реализиране на изследователската теза и процедурата.

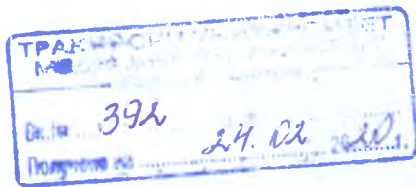
Трето, коректно обосновани са установените социално-педагогически, икономически и административни параметри на изследвания проблем и доказват необходимостта от разумна политика и целенасочено управление на образователната система в контекста на връзката между социалното включване и неформалното образование.

Посочените аргументи ми позволяват да препоръчам на **Весела Видкова Марева** да бъде присъдена образователната и научна степен „Доктор” за труда ѝ на тема „**Социално включване чрез неформално образование**“ в Област на висшето образование: Социални, стопански и правни науки, Професионално направление: Социални дейности; Научна специалност „Организация и управление в извън сферата на материалното производство (Социални дейности)“.

17.02.2020 г.
гр. Стара Загора

Изготвил рецензията:
/доц.д-р Стефка Динчийска/

P h D T H E S I S E V A L U A T I O N R E P O R T

Author: Vesela Vidkova Mareva

Title: Social Inclusion through Informal Education

Dissertation Supervisor: Professor Emiliya Maslarova, Doctor of Economic Sciences

Dissertation Consultant: Professor Krasimira Benkova, Doctor of Philosophy

Reviewer: Assoc. Prof. Stefka Dinchiyska, Doctor of Pedagogy

Introducing the PhD Student and the Procedure

Ms. Vesela Vidkova Mareva is a part-time PhD student at the Department of Social Work, Faculty of Medicine, Trakia University, Stara Zagora.

In her career development, Ms. Mareva follows a logical and focused path: she is Director of an International Youth Center whose mission and activities are aimed at social inclusion of young people from the vulnerable communities. She is constantly developing and expanding her professional competencies by participation in various training forms in Bulgaria and abroad (Turkey, Romania, Georgia, Luxembourg, Belgium), as well as in a number of international projects.

The knowledge and experience she has acquired are clearly seen in her work on the PhD thesis research and giving it a higher degree of certainty.

The procedure related to the official PhD thesis defense is in compliance with all conditions and requirements for conferring the educational and scientific degree "doctor" acc. Art. 6 of Development of the Academic Staff Act and the Regulations on its Enforcement and the Rules on the conditions and procedure for conferring scientific degrees applicable at Trakia University. The PhD thesis has been discussed at an extended meeting of the Department of Social Work and referred for opening of a thesis defense procedure. For this purpose Ms. Vesela Mareva has submitted the required documents, i.e. PhD thesis, author's abstract, and annexes.

With regard to its topic, the PhD thesis submitted for review is in the following higher education field of study: Social Work, science specialty: "Organization and Management outside the Sphere of Material Production (Social Work)".

Formal Profile of the PhD Thesis

The submitted PhD thesis is in compliance with the requirements referring to this academic format. In terms of structure and composition, the information is organized in four chapters, conclusion and findings, bibliography and annexes.

The numerical parameters of the thesis are impressive. The content is organized on 278 standard pages and the emphasized information is supported by 21 figures, 13 diagrams and 44 tables.

The bibliography includes 130 literature sources (58 of which in Latin script and 55 in Cyrillic script) and 17 electronic sources. The annexes include the experimental indicators constructed in three dimensions.

The specifics of the topic necessitated preparation of two lists: a list with the abbreviations of the specific terminology and a second list of the tables, diagrams and the figures which facilitates reading, perception and understanding.

As an academic product, the PhD thesis is correctly elaborated, incorporating and presenting all the research aspects, i.e. theoretical, conceptual, experimental, practical and applied.

PhD Thesis Content Profile

1. Topicality and Significance of the Topic

The research filed in which the thesis has been elaborated is interdisciplinary by nature and encompassing various parallel aspects of the topic: social, economic, legal, psychological, socio-cultural, educational and methodological. Its presentation in the thesis reveals its topicality, complexity and value for the social practice. The topicality and the significance of the topic are convincingly justified in the Introduction.

The arguments pointed out highlight several deficiencies reflecting this topicality. These are related to the failures of the educational policies, the omissions, the lack of scientific research and the inadequate focused actions in the course of social inclusion.

The thesis is committed to the search for and approbation of the relationship between informal education and socio-economic development. Last but not least is

the necessity of determining the social functions and parameters of the informal education as a form of education within the educational structures in Bulgaria.

2. Theoretical Foundations of the Topic

In Chapter 1 of the thesis presented is the theoretical and conceptual analysis of the informal education as a precondition for social inclusion. Capable of selecting information, Ms. Mareva was able to fit only in three paragraphs the theoretical foundations of the topic-historical and conceptual foundations of social inclusion; socio-economic and educational context of informal education; informal education-social inclusion relationship.

Chapter 2 deals with the normative and legal regulations on social inclusion and informal education. In the first two paragraphs a referral is made to the international acts and the national legislation related to the social inclusion; in paragraph three and four analyzed are the international acts and the national legislation governing informal education. The intersection of various profiles – international, community and national demonstrates that “in Bulgaria there are no particular parameters and legal norms governing informal education and youth work, these being which a significant element of the social work with young people within the meaning of the European legislative framework” (as pointed out by the author)

The literary analysis is profound and demonstrating an in-depth knowledge in the topic in a theoretical, administrative, normative and legal aspect, and demonstrating a professional competence sufficient for its study.

3. Scientific and Research Methodology and Design

In Chapter 3 of the thesis presented is the entire research strategy of the PhD student with specified substantive, criterion and temporal dimensions. The author's methodological knowledge is manifested by the correct definition of the research components (objective, tasks, object, subject, hypotheses) which are logically related and subordinated and in full compliance with the topic.

The choice of methods takes into consideration the complexity and specifics of the matter studied, they are successfully combined and encompassing all its aspects. In order to solve the research problems, an adapted method “Index for Inclusion” is used as a reliable tool to measure the three main parameters related to elaboration of *inclusion types of culture*; elaboration of *inclusion policies*; elaboration of *inclusion practices*.

The research tools are approbated and possess sufficient and reliable measurability with regard to the problem studied, and are presented in details in substantive and procedural aspect.

4. Analysis of the Empirical Data

From a pragmatic point of view of interest is Chapter 4 where an analysis, interpretation and discussion of the empirical data are presented. The results undergo a thorough qualitative and quantitative processing. Demonstrated is the author’s high research and interpretation intelligence.

The analysis is in compliance with the standards of the methods used and the results from the analysis of the mean values of the three dimensions. Analysis of the empirical data is accompanied by correlations at dimension and sub-dimension level.

It is to be noted that the results are processed and presented in a precise statistical, stylistic, linguistic and technical form.

The overall impartial reading of the thesis, the shape of the research procedure and the analysis of the results obtained allows the outlining of contributions which can be summarized in several aspects: scientific and theoretical, scientific and practical, practical and applied.

Accepting the contributions defined by the PhD student Ms. Vesela Mareva, I would like to add that:

- Outlining the theoretical framework of the problem and the transition from the theoretical constructs to “personalization” gives ideas for enriching the research practice.

- The chosen polyfunctional problem and concept reveal the necessity of constant search for new aspects and solutions which deserve the theorists' attention and the attention of the practicing social workers.
- Interpretation schemes are well designed, the data and evidence are systematically collected, analyzed and used in support of the thesis.
- The formulated findings result from the specific research and open space for future theoretical and research and pragmatically-oriented topics and working hypothesis.

5. Questions:

1. What are the student's ideas about having the research and the research results incorporated in the academic preparation of the Social Work students and in enriching the social work with young people from the vulnerable groups and communities?
2. In what directions and new aspects could research on the problem develop further?

Conclusion

My reasons for giving a positive assessment to the PhD thesis in terms of concept, experimental procedure, analyses and contributions are as follows:

Firstly, the thesis possesses the characteristics of the science and applied research and in paradigmatic and semantic aspect it is compliance with the requirements for conferring the educational and scientific degree "doctor".

Secondly, the author possesses a scientific and research competence and practical experience which is an advantage for the impartial elaboration of the research thesis and conducting the research procedure.

Thirdly, correctly justified are the determined social and educational, economic and administrative parameters of the problem studied. They prove the necessity of reasonable policy and focused management of the educational system in the context of the relationships social inclusion -informal education.

The arguments pointed out allow me to recommend conferring the doctor's scientific degree to Ms. Vesela Vidkova Mareva for her PhD thesis titled "**Social Inclusion through Informal Education**" in the field of Social Work, science specialty "Organization and Management outside the Sphere of Material Production (Social Work)".

17.02.2020
Stara Zagora

Reviewer:.....
Assoc. Prof. Stefka Dinchiyska, PhD

